

KAPITAL I MORAL

22. 03. 2010.

Danas, više nego ikada, vjerovatno zbog recesije, koja traje već biće i dvije decenije, čest izraz 'običnog' svijeta je: nema novca! I, ja 'tom svijetu' vjerujem. Oni nemaju novca.

Da li zbog uobičajenog načina izražavanja ili stvarne misli 'osiromašenog svijeta', ostaje svakome na raspolaganju da vjeruje, ali nema razloga da ne vjerujemo, da je ovo drugo.

Može biti, da 'taj pojedinac' o kojem govorimo, nema dovoljno sredstava za život i da je upravo taj 'isti' toliko osiromašen, da nije vrijedno govoriti o tome, jer je cijelu studiju o tome napravio već Karl Marks u svom „Kapitalu“, koji je preteča u toj oblasti objašnjenja snage i novca, smisla, imovine, kretanja, vrijednosti, sredstava za život i onih rad.

Sve ima svoj smisao, pa i novac.

Međutim, ne mislim pisati djelo slično spomenutom, već samo napomenuti nekoliko važnih stvari vezanih za to, da je danas 'narod' taj, koji je primjetio, da novca nema?!

Odmah ste primjetili, kako je narod prvo uočio, pa onda drugi. I, zašto je uvijek tako, da narod mora prvi da uoči nešto takvo, egzistencijalno?

Narod dobije novac i mogao bi ga imati i više, ali to nije u stanju, jer mu nije omogućeno. Uvijek se pojavi 'novi način' da narod ostane bez njega. Jednom je to porez ili kako se u narodu prije zvalo harač, pa onda porez na porez, porez na promet...Uvijek se nađe neki razlog da se novac uzme, a način uzimanja se uvijek naziva porezom. Ima i drugih naziva.

U vremenima, kada država 'ne uzima', ne zna ili nije u stanju da uzima novac ili se uzima u tako velikim količinama, da se ne zna ko ga sve ne uzima, to bez imalo grižnje savijesti čine uvijek oni sa druge strane zakona, oni koji se bave poslovima svakojake vrste, pre-prodaje droge, duhana, nafte, oružja, igara na nečiju sreću ili nesreću.

Pa, gdje bi onda mogao nestati sav taj 'silni svjetski' novac?

Niko ne zna?!

A, novine pišu svaki dan. Ako je 'po novinama', novca nije nikad više bilo. Jeste, nekako je 'neravnomjerno raspoređen'. Ko zna, zna. Ima ljudi, pa i naroda, koji to najbolje znaju. Ne samo da 'prikupljaju' već i da raspoređuju novac i dobit od njega, kamate, dividende...

Prvi naslov u novinama: *Zemlja, ta i ta, prodala naoružanja za ovu godinu, toliko i toliko. Amerika i Izrael, toliko i toliko. Rusija, Kina, Švicarska, Srbija, Njemačka, Velika Britanija, Francuska...toliko.*

Godišnji budžet za naoružanje, toliko milijardi. Otkud najednom, toliko novca?!

Pa, vi objasnitelj djeci, kako je moguće 'bez problema' izdati tolike milijarde novca, a kod kuće opravdavati stav, da se nema dovoljno za školstvo, obrazovanje, kulturu, penzije...

Banka, ta i ta, ove godine povećala zaradu u odnosu na sve godine do sada, za toliko i toliko.

Banka, ta i ta, isplatila bonus menadžerima u visini toliko i toliko desetina miliona eura, po glavi. Godišnja zarada direktora tog i tog, banke, te i te, toliko stotina miliona eura?!

Dok domovi običnog 'svijeta' izgledaju jadno, a 'svi onoliki novci' potječu upravo od ovog 'osiromašenog svijeta', da nije u stanju sam niti da primjeti, u kakvom stanju izobilja izgledaju sve te banke, javne institucije, palače, jer stanovništvo je za mila Boga tu, zbog države, a ne obratno.

Dok listate novine dalje i čitate, dug te i te zemlje toliko i toliko, običan svijet zaboravlja svakodnevne novosti, (koje to nisu), da se časní pojedinci-žiranti bacaju u zaleđena jezera i rijeke, jer nisu u stanju da plaćaju tuđe dugove za koji se savjesno osjećaju odgovornim, ali i krivim, a ne obratno, da su banke (1. državni zakoni!) te, koje su odgovorne i koje su ih dovele u stanje očaja. U drugim državama banka je ta da štiti svoje klijente, a ne da ih ubija.

Osim toga, nikada niste čuli, da je država oduzela imovinu banci, koja je otišla u stečaj (?!). Takve sreće nisu oni 'pojedincima i onaj svijet' odakle sav toliko novac i potječe.

Udubljujući se sve više u 'problem banaka', od straha da i sam ne upadnem u mulj i tolike zamke, okrenuo sam se sa mišlju, radije da pišem o nečemu veselijem i manje opasnijem.

Prvo jutro koje slijedi, uzimam novine i uz jutarnju kahvu, prvi naslov članka, velikim zadebljanim slovima: Neki tip iz Meksika, po bogatstvu, pretekao Bila Gejtsa!

Pomislih, 'eto gdje je', i koliko je takvih još na svijetu?

Prva misao koja mi je pala na um, bijaše Evropska unija i njena misija. O tome drugi put.

Dok većina postaje siromašnija, manjima postaje bogatija. Sa bogatstvom, dolazi i vlast.

Nije li uvijek tako i bilo. Ko umije - njemu dvije!

Naš narod, definitivno nije taj, koji umije. A, 'drugima' nije u interesu, da on 'sa novcem zna'?! Koliko je sve gore rečeno moralno i opravdano, drugi je 'par rukava'.

Ali, kakve veze sada moral ima sa ovim?

Moral ne pomaže, niti će pomoći ljudima, da budu sitiji?!

Moral pomaže, da ljudi budu samo siromašniji, poslušniji i posljednji u lancu: žrtva-lovac.

Sa moralom, svijet se neće promijeniti, niti se on sa moralom ikada mijenjao!

Moral, to je valjda poznato i djeci, ne utječe na veću zaradu, niti na pitanja opstanka!

Povijest svih naroda pokazuje sličnu 'krvnu' sliku.

Moral je samo jedna obična riječ, koja postavlja moralne kriterije i pravila kojih se, ionako svi neće i nisu u stanju 'da drže', a većina ih svjesno ignoriše, pa čak i krši.

Zaključno, po ovome vidimo, ne mora da znači, da je većina uvijek i u pravu, ali je ona u demokratiji ta, koja nosi glavni teret i ono najvažnije, donosi odluke, bile one ispravne ili ne.

- Kraj -

Prof. Hamdo Čamo